

Pinksteren

Joh. 14, 15-16. 23b-26

Inleiding

Vandaag vieren we Pinksteren. Dat betekent dat het gaat om de Heilige Geest. Die Geest gaan we straks in de overweging volgen. Laten we zeggen op vogelvlucht met de Geest mee door de Bijbel. Als u een zakbijbeltje bij u hebt, we beginnen gewoon op bladzijde 1. Dan zult u in de overweging enkele bekende figuren langs horen komen. Probeer dan even de pastoor in gedachten te houden, want met het oog op die figuren heb ik naar de pastoor gekeken of omgekeerd. Een goede, stichtelijke viering voor u allemaal.

Preek

‘In den beginne was alles woest en leeg en de Geest van God zweefde over de wateren’. Zo begint het boek Genesis, het eerste boek van de Bijbel en meteen in die eerste regel is de Geest van God dus al aanwezig, maar het wordt nog mooier. Het verhaal gaat verder met de schepping, licht en donker doorlopend tot de zesde dag, de schepping van de mens. God schiep de mens naar Zijn beeld en gelijkenis, mannelijk en vrouwelijk en als we dan de bladzijde omslaan en in hoofdstuk twee terechtkomen, dan horen we daar hoe God die mens schiep; uit aarde genomen kleit Hij de mens, boetseert Hij hem in elkaar. En blaast hem vervolgens de levensgeest, de levensadem in. Wij allemaal, mensen zoals we hier zijn, hebben dus de adem van God, de Geest van God in ons. Houd dat vast voor de rest van het verhaal.

Als we verder bladeren door het boek Genesis komen we bijzondere figuren tegen. Eén ervan is Jozef, één van de 13 kinderen van Jacob, één van zijn 12 zonen, één die een beetje voorkeurspositie heeft. Hij is immers de zoon van Jacobs geliefde vrouw. Die Jozef heeft iets bijzonders: hij is knap om te zien, een beetje zoals de pastoor toen hij hier 13 jaar geleden binnen kwam. Maar verder is het een dromer, iemand die visioenen heeft en zowel die voorkeurspositie die hij heeft als dat dromer-zijn, werkt zijn broers op de zenuwen, dus op een bepaald moment nemen ze hem te grazen, gooien hem in de put en gaan naar huis om tegen hun vader te zeggen dat broer Jozef gestorven is. Maar voor ze weg zijn heeft één van hen Jozef verkocht aan handelaren, die op weg waren naar Egypte. Daar in Egypte komt Jozef in handen van een belangrijk ambtenaar, groeit snel in zijn dienstbaarheid in dat huis, krijgt een belangrijke positie. Totdat de vrouw van die man haar oog op de knappe Jozef laat vallen. Maar Jozef gaat niet op haar advances in, hij vlucht en gedreven door jaloezie klaagt de vrouw Jozef aan. Hij komt opnieuw in een put terecht, dit keer het gevang. En daar zit hij dan. Maar hij is niet alleen. ‘De Geest van God rust op hem’, staat er in de tekst. Hij mag dus hoop en vertrouwen hebben en niet voor niets. Want als de farao ter ore komt dat hij dromen kan uitleggen, roept hij Jozef naar boven. Jozef legt de droom uit en Jozef krijgt een

prachtige carrière als onderkoning in Egypte. Een carrière van leiderschap, van bestuur: taken die iedere pastoor in zich zou moeten hebben.

We bladeren weer verder en zien dat intussen de stam van Jacob in zijn geheel naar Egypte is verhuisd vanwege de honger, gegroeid is in aantal, een heel volk geworden en op die manier komen we bij Mozes.

Ooit gered van de dood door het beroemde verhaal van het biezen mandje, is hij volwassen en als hij ingrijpt bij een ruzie loopt het uit de hand. Hij slaat iemand dood en moet vluchten. Daar in de woestijn treft hij zijn bruid en dus ook zijn schoonvader en wat verder in het verhaal loopt hij de schapen te hoeden van zijn schoonvader. Dan ineens staat er een struik in brand en uit die struik die wel brandt, maar niet verbrandt, klinkt de stem van God. God zegt: “Ik ben die is, Ik ben bij je, Ik zal altijd bij je zijn en bij jouw volk. Jij moet Mijn volk uit Egypte leiden, door de woestijn heen naar het beloofde land”. En zo wordt Mozes een leider, een wetgever, een richtingwijzer, ook een aantal taken die een pastoor in zich zou mogen hebben.

We bladeren weer verder. We komen in het boek Samuel. Samuel is een profeet. Hij verkondigt het woord van God en krijgt van God de opdracht een nieuwe koning te zalven. De oude koning voldoet niet meer; niet in de ogen van God, niet in de ogen van het volk. Samuel wordt op weg gestuurd naar Bethlehem, treft daar Jesse en Jesse heeft volop zonen: zeven komen er langs, maar steeds klinkt bij Samuel de stem van God: die is het niet, die is niet geschikt. Uiteindelijk als er zeven aan de beurt zijn geweest zegt Jesse: “er is nog een achtste, de jongste, David, hij hoedt op het ogenblik de schapen op het veld”. David wordt erbij gehaald en Samuel beseft meteen: dit is hem, dit moet hem zijn. Hij pakt zijn kruikje met olie, giet het over het hoofd van David en zalft hem zo tot koning.

Zo verliep de zalving in die tijd. Je ziet de olie bij wijze van spreken uit het haar van David lopen, een beetje zoals bij de priesterzalving van pastoor Johan.

David echter is nog niet meteen aan de beurt om koning te worden. Eerst moet hij nog terug naar de schapen en daar staat opnieuw in de tekst ‘God was bij hem, zodat hij kon groeien in kracht en in wijsheid totdat het zijn tijd was om koning te worden, leider en bestuurder van het volk’.

We bladeren weer verder en we komen uit bij Elia. Elia is ook een groot profeet. Elia heeft gestreden tegen allerlei onheilsprofeten, broodprofeten en is het moe. Hij gaat zitten op de grond. Wat hem betreft is het klaar. Laat mij maar sterven, denkt hij bij zichzelf. Maar een engel stoot hem aan: nee, jongen, je moet verder, je taak zit er nog niet op. Nog een tweede keer komt de engel: kom op, je moet verder. Elia staat op en gaat verder en geleid door de engel komt hij bij de berg van God. Daar, zo zegt de engel, mag Elia God ontmoeten en Elia wacht af. Hij hoort de donder, ziet de bliksem, maar daarin is God niet. Hij ziet de storm en wordt de krachtige winden gewaar, maar in de storm is God niet. Hij ziet het vuur dat alles verslindt, maar ook in het vuur is God niet. Dan komt er een zachte bries, als een zuchtje, een ademtocht, zou je mogen zeggen en daarin wordt Elia God gewaar en hij kan verder om de boodschap van God verder onder mensen te

verspreiden. Weer zien we wat taken die een pastoor mag hebben: hij moet geduld hebben, vertrouwen, visionair zijn, ideeën durven uitdragen. Hoe kan dat alles bij elkaar komen in één mens, hoor ik u bijna denken.

Daarvoor gaan we naar het laatste verhaal van vandaag. Het verhaal wat we straks in de eerste lezing hebben gehoord. Het verhaal van de apostelen die bij elkaar zitten in één huis. Zitten ze daar uit angst, zoals we ook in het evangelie vandaag hoorden? Of is er meer? Jezus had toch tegen hen gezegd: ‘jullie moeten bij elkaar blijven, jullie moeten samen komen, samen bidden, samen leren uit de Heilige Schrift’. En ik denk dat die leerlingen dat goed gedaan hebben. Die hebben die teksten bekeken, zoals die teksten die ik net met u heb doorgenomen. Die hebben steeds opnieuw gezien dat die Geest van God al in hen leeft, dat het hun levensadem is. Die hebben gezien en gemerkt in die lezing in die boeken dat God bij de belangrijke mensen is uit de bijbel: Jozef, David, Elia; steeds is God bij hen, ook al was er tegenslag, ook al zagen ze in de put, ook al moeten ze nog wachten tot hun roeping werkelijk in vervulling zou gaan.

Zo komen die apostelen daar in dat huis tot de ontdekking, dat God er kan zijn, dat zijn Geest er kan zijn, als een vuur, zoals bij Mozes en ze worden het vuur daar in die bovenkamer gewaar, dat er een ademtocht kan zijn zoals bij Elia en ze worden de wind in de rug daar in die kamer daar gewaar en ze weten het: wij moeten ons hoofd, ons hart, onze handen openen en het moment dat ze dat beseffen, kan de Geest in hen indalen. Zij kunnen naar buiten gaan om de opdracht van Jezus uit te voeren: er te zijn voor mensen. Een taak voor iedere Christen, ook voor ons allemaal.

Een bijzondere taak voor hen die zich op de een of andere manier geroepen weten tot een ambt in de Kerk, zeker ook voor onze pastoor vandaag. Hij mag weten dat hij al die taken niet alleen hoeft te doen. Hij heeft een team om zich heen en heeft een kerk vol parochianen en betrokken mensen, die hem willen helpen bij die taken, om het verhaal van God, begeestert door zijn Geest, het verhaal van Jezus onder de mensen te brengen, een verhaal van geloof, hoop en liefde. Ik wens het ons allemaal toe. U, als gemeenschap hier aanwezig van harte proficiat. Pastoor Johan, van harte proficiat met je jubileum.

Henry Vermeulen, diaken